

הפונקציה „ציר“, עמ' 1

הדף הזה מציג פנים שונים של הפונקציה התחבירית ציר (pivot).

הענקת פונקציית ציר בסוגי שפזות שונים

בשפות נומינטיביות-אקוזיביות (אנגלית, עברית, ערבית, רוסית, ...)

הציר הוא ה-GF

$$(\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \widehat{\text{GF}})$$

בשפות עם ארגטיביות „תחבירית“ (דיירבל, אינואיט, סמואית, צ'וקצ'י)
אם יש מושא, אז הציר הוא המושא

$$(\uparrow \text{OBJ}) \Rightarrow (\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \text{OBJ})$$

בשפות מהסוג הפיליפיני (טגלוג, סבואנו, מלגשית, ...)
תלוי בסימון המורפולוגי בפועל

$$(\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \widehat{\text{GF}}) \quad \text{עם סימון „פועל“:}$$

$$(\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \text{OBJ}) \quad \text{עם סימון „מושא ישיר“:}$$

$$(\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \text{OBJ}_{\text{indirect}}) \quad \text{עם סימון „מושא עקיף/מיקום“:}$$

$$(\uparrow \text{PIV}) = (\uparrow \text{OBL}_{\text{Instr}}) \quad \text{עם סימון „כלי“:}$$

וכו'

דוגמא

סמואית (אוסטרונזית < מלאו-פולינזית < אוקיאנית < פולינזית) – שפת נושא מעורב (עם „ארגטיביות תחבירית“) עברית – שפת נושא אחיד

Sā fasi le mailee le teine.

ילדה ידוע ארגטיב כלב ידוע היכה עבר

‘הילדה היכתה את הכלב.’

עברית

סמואית

[„ידלה“]	{ GF
[„כלב“]	ציר
עבר	מושא
זמן	זמן
היכה (↑ GF)(↑ OBJ)	פרד

[„ידלה“]	{ GF
[„כלב“]	מושא
עבר	ציר
זמן	זמן
היכה (↑ GF)(↑ OBJ)	פרד

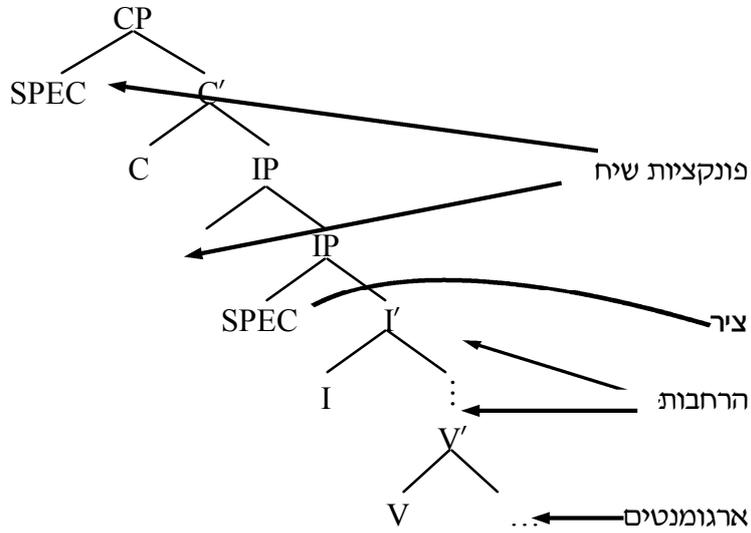
{ GF	[„girl“]
PIV	
OBJ	[„dog“]
TENSE	PAST
PRED	‘hit (↑ GF)(↑ OBJ)’

{ GF	[„girl“]
OBJ	
PIV	[„dog“]
TENSE	PAST
PRED	‘hit (↑ GF)(↑ OBJ)’

הפונקציה „ציר“, עמ' 2

מבנה הפסוקית בשפות מבניות

שפות מבניות (configurational) מקודדים פונקציות תחביריות באופן איקוני.

שפות לא־מבניות מארגנים את מבני הרכיבים שלהם לפי עקרונות שונים.